

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Волинський національний університет імені Лесі Українки

Факультет (інститут) географічний

Кафедра економічної та соціальної географії

СИЛАБУС

вибіркового освітнього компонента

СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ

підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

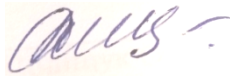
Луцьк – 2025

Силабус освітнього компонента «СУСПІЛЬНО-ГЕОГРАФІЧНИЙ КОМПЛЕКС ВОЛИНСЬКОЇ ОБЛАСТІ» підготовки першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

Розробник: кандидат географічних наук, доцент Голуб Г.С.

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми:

Лариса Маковецька

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри економічної та соціальної географії протокол № 3 від 24 жовтня 2025 р.

Завідувач кафедри:

Тарас Погребський

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	<i>C Соціальні науки, журналістика та інформація</i> <i>C6 Географія та регіональні студії</i> <i>Соціально-економічний розвиток територій</i> <i>Перший (бакалаврський) рівень вищої освіти</i>	Вибірковий
Кількість годин/кредитів 150/5		Рік навчання - 2-ий
		Семестр - 4-ий
ІНДЗ: <u>немає</u>		Лекції – 10 год.
		Практичні (семінарські) - 20 год.
		Самостійна робота – 110 год.
	Консультації – 10 год.	
	Форма контролю: <u>залік</u>	

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Викладач	Голуб Геннадій Сергійович
Науковий ступінь	Кандидат географічних наук
Вчене звання	Доцент
Посада	Доцент кафедри економічної та соціальної географії
Профайл	https://wiki.vnu.edu.ua/wiki/Голуб Геннадій Сергійович
Телефон	+380956808111
E-mail	golub.gennadiy@vnu.edu.ua
Консультації	Очні консультації: 2 академічні години кожного вівторка 15.00-16.20, аудиторія С-607А

III. ОПИС ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

1. Анотація освітнього компонента

Силабус вибіркового освітнього компонента «Суспільно-географічний комплекс Волинської області» складено з урахуванням можливості формування індивідуальної освітньої траєкторії здобувачів освіти бакалаврського рівня.

2. Мета і завдання освітнього компонента

Метою вивчення освітнього компонента «Суспільно-географічний комплекс Волинської області» є вивчення закономірностей, принципів і факторів розвитку суспільно-географічного комплексу Волинської області в умовах трансформації економіки України і реструктуризації її господарського комплексу.

Основними **завданнями** освітнього компонента є: - засвоєння теоретичних основ формування суспільно-географічних комплексів, що розвиваються на основі географічного поділу і інтеграції праці; оволодіння методичними прийомами економіко-географічного аналізу інтегральних, міжгалузевих і галузевих територіальних систем; поглиблений аналіз складу і структури суспільно-географічного комплексу Волинської області; оцінка сучасного стану розвитку і перспективи функціонування суспільно-географічного комплексу Волинської області виходячи з оцінки факторів комплексоутворення.

3. Soft Skills

- вміння ефективно спілкуватися з людьми;
- здатність співпрацювати з іншими для досягнення спільних цілей;
- здатність розпізнавати, розуміти та керувати емоціями – власними та інших людей;
- вміння генерувати нові ідеї та підходи;
- здатність аналізувати інформацію та приймати обґрунтовані рішення;
- розуміння культурних особливостей, невербальної комунікації та вміння будувати діалог;
- вміння вести за собою, мотивувати та керувати групою;
- вміння дотримуватися дедлайнів, виконувати завдання якісно;
- здатність протидіяти стресам та зберігати спокій в складних ситуаціях;
- здатність до співпереживання, турботи та створення емоційного контакту навіть у віртуальному просторі;
- уміння аналізувати складні процеси, бачити причинно-наслідкові зв'язки та генерувати нестандартні ідеї;
- здатність ефективно справлятися зі стресом, адаптуватися до змін та відновлюватися після складних життєвих ситуацій.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Усього	Лекції.	Практичні роботи.	Самостійна робота	Консультації	Форма контролю */ Бали
Тема 1. Структура, методи досліджень та прогнозування розвитку обласного суспільно-географічного комплексу	30	2	4	22	2	ДС, ДБ, РЗ/К, РМГ /10
Тема 2. Умови, ресурси та чинники розвитку обласного суспільно-географічного комплексу	30	2	4	22	2	ДС, ДБ, РЗ/К, РМГ /15
Тема 3. Населення Волинського СГК	30	2	4	22	2	ДС, ДБ, РЗ/К, РМГ /15
Тема 4. Промисловий та агропромисловий комплекси Волинського СГК	30	2	4	22	2	ДС, ДБ, РЗ/К, РМГ /15
Тема 5. Комплекс невиробничої сфери та транспортні зв'язки Волинського СГК	30	2	4	22	2	ДС, ДБ, РЗ/К, РМГ /15
Види підсумкових робіт						Бал
Контрольна робота						Т/30
Всього годин/Балів	150	10	20	110	10	100

*Форма контролю: ДС – дискусія, ДБ – дебати, Т – тести, ТР – тренінг, РЗ/К – розв'язування задач / кейсів, ІНДЗ / ІРС – індивідуальне завдання / індивідуальна робота студента, РМГ – робота в малих групах, МКР / КР – модульна контрольна робота/ контрольна робота, Р – реферат, а також аналітична записка, аналітичне есе, аналіз твору тощо.

5. Завдання для самостійного опрацювання

Завдання самостійної роботи здобувачів вважаються виконаними, якщо вони: здані у визначені терміни; повністю виконані (розкривають тему завдання); не мають логічних і розрахункових помилок.

Тема змістового модуля	Тема для самостійного опрацювання	Види самостійної роботи
Тема 1	Вчення про суспільно-господарські комплекси - науковий напрямок в економічній і соціальній географії. Адміністративна область як суспільно-географічний комплекс.	Повідомлення, презентація
Тема 2	Структура обласного суспільно-географічного комплексу. Методи дослідження та прогнозування розвитку обласного суспільно-географічного комплексу. Основні аспекти структурного аналізу СГК. Функціональна структура та її аспекти: компонентний (галузевий), територіальний та управлінський.	Повідомлення, презентація
Тема 3	Демографічна ситуація у Волинській області. Міське і сільське населення Волинської області. Трудові ресурси Волинської області.	Повідомлення, презентація
Тема 4	Загальна характеристика промисловості Волинської області. Територіальна структура промислового комплексу Волинського СГК. Загальна характеристика АПК Волинського СГК.	Повідомлення, презентація
Тема 5	Загальна характеристика сфери послуг Волинського СГК. Транспортна система області Волинського СГК.	Повідомлення, презентація

IV. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика викладача щодо здобувача освіти

Для одержання високого рейтингу необхідно виконувати наступні умови:

- не пропускати навчальні заняття, не спізнюватися на них та не займатися сторонніми справами на заняттях;
- чітко й вчасно виконувати навчальні завдання та завдання для самостійної роботи;
- виключати мобільний телефон під час занять і під час контролю знань;
- брати участь у контрольних заходах.

За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із деканатом та керівником курсу.

Політика щодо академічної доброчесності

Академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та/або наукових (творчих) досягнень.

Дотримання академічної доброчесності педагогічними, науково-педагогічними та науковими працівниками передбачає:

– посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;

- дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
- надання достовірної інформації про методики і результати досліджень, джерела використаної інформації та власну педагогічну (науково-педагогічну, творчу) діяльність;
- контроль за дотриманням академічної доброчесності здобувачами освіти;
- об'єктивне оцінювання результатів навчання. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає:
  - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей);
  - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей;
  - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;
  - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Відповідно до частини 4 статті 42 Закону України «Про освіту» основними видами порушення є: академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання, надання здобувачам освіти під час проходження ними оцінювання результатів навчання допомоги чи створення перешкод, не передбачених умовами та/або процедурами проходження такого оцінювання; вплив у будь якій формі (прохання, умовляння, вказівка, погроза, примушування тощо) на педагогічного (науково-педагогічного) працівника з метою здійснення ним необ'єктивного оцінювання результатів навчання.

Академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів мистецтва) інших авторів без зазначення авторства.

Роботи, у яких виявлено плагіат, так само як і однакові роботи різних здобувачів освіти, не оцінюються.

Перекладання – забороняється.

Цитування нормативно-правових актів, статистичної інформації під час виконання завдань не вважається плагіатом за умови наявності посилань.

Політика щодо дедлайнів та перекладання

Поточний контроль засвоєння навчального процесу за темами освітнього компонента здійснюється під час проведення практичних занять згідно з розкладом.

Якщо здобувач освіти отримав бал за темою освітнього компонента менший за максимальний, він має право лише один раз повторно скласти поточний контроль за темою (усна відповідь та виконання завдань). Зараховується найвищий результат. Скласти поточний контроль за темою можна на консультації у вільний від аудиторних занять час.

У випадку, якщо здобувач освіти не відвідував окремі аудиторні заняття (з поважних причин), він має право на консультаціях, а також з використанням ресурсів електронного ОК на платформі Moodle, відпрацювати пропущені заняття та добрати ту кількість балів, яку було визначено на пропущені теми.

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється централізовано для усіх здобувачів освіти у визначений викладачем час. З графіком консультацій можна ознайомитися на кафедрі та на електронному ОК на платформі Moodle. Кінцевий термін перекладання та ліквідації заборгованості обмежується початком заліково-екзаменаційної сесії.

Оцінювання здійснюється відповідно до чинного Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки (<https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2025/06/2025.pdf>).

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом освітнього компонента.

Поточна оцінка – це сума балів, які отримує здобувач за:

- поточну роботу з відповідних тем;
- виконання завдань з відповідних тем. Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (до -50 %).

Можливість визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та інформальній освіті

Визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті здійснюється відповідно до «Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки» (https://ed.vnu.edu.ua/wp-content/uploads/2024/09/2024_.pdf).

Сертифікати участі у майстер-класах (семінарах, курсах тощо) на тематику, яка відповідає темам освітнього компонента, є достатньою підставою для зарахування відповідних тем.

У межах навчального року Університет може визнати результати навчання, набуті в неформальній та/або інформальній освіті, в обсязі не більше як 10 % загального обсягу кредитів, передбачених ОП. На магістерському рівні – не більше ніж 5 кредитів.

Можливість отримати додаткові (бонусні) бали

Здобувачам освіти, які брали участь у роботі конференцій, підготовці наукових публікацій, в олімпіадах, конкурсах студентських наукових робіт тощо й досягли значних результатів, може бути присуджено додаткові (бонусні) бали, які зараховуються як результати поточного контролю. Систему бонусних балів погоджує науково-методична комісія факультету.

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Оцінювання знань здобувачів освіти здійснюється під час поточного контролю за результатами виконання тих видів робіт, які передбачені силабусом.

Завдання із усіх видів поточного контролю оцінюються в діапазоні від 0 до 100 балів. Рейтингову кількість балів здобувача освіти формують бали, отримані за контрольну роботу (максимум – 30 балів) та виконання завдань на практичних роботах (максимум – 70 балів) та самостійну роботу.

До контрольної роботи допускаються здобувачі освіти, які опрацювали весь обсяг теоретичного матеріалу у т.ч. і матеріал самостійно, виконали практичні роботи. Контрольна робота проводиться у вигляді тестування, завдання якого обов'язково включають матеріал, який передбачено до самостійного опрацювання здобувачами освіти.

Семестровий залік виставляється за умови виконання здобувачем освіти завдань, передбачених силабусом освітнього компонента. Мінімальна позитивна кількість балів – 60.

Здобувач освіти може додатково скласти на консультаціях із викладачем ті теми, які він пропустив протягом семестру (з поважних причин), таким чином покращивши свій результат рівно на ту суму балів, яку було виділено на пропущені теми.

У випадку, якщо здобувач освіти набрав менше ніж 60 балів, він складає залік під час ліквідації академічної заборгованості. У цьому випадку бали, набрані під час поточного оцінювання, анулюються. Максимальна кількість балів під час ліквідації академічної заборгованості з заліку – 100.

Повторне складання заліку допускається не більше як два рази з кожного освітнього компонента: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

На залік виносяться основні питання, типові та комплексні задачі, ситуації, завдання, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати отримані знання і застосовувати їх під час розв'язання практичних задач.

Орієнтований перелік питань до заліку

1. Вчення про суспільно-господарські комплекси - науковий напрямок в економічній і соціальній географії.
2. Взаємозв'язок господарської комплексології з суспільно-географічною районологією.

3. Значення господарської комплексології для науки і практики.
4. Прогнозування розвитку економічних зон, адміністративних одиниць, господарських центрів і вузлів.
5. Адміністративна область як суспільно-географічний комплекс.
6. Структура обласного суспільно-географічного комплексу.
7. Методи дослідження та прогнозування розвитку обласного суспільно-географічного комплексу.
8. Системний підхід і структурний аналіз при дослідженні СГК.
9. Суспільно-географічний комплекс як система.
10. Основні аспекти структурного аналізу СГК.
11. Функціональна структура та її аспекти.
12. Функціональна структура та її аспекти: компонентний (галузевий) аспект,
13. Функціональна структура та її аспекти: територіальний аспект,
14. Функціональна структура та її аспекти: управлінський аспект.
15. Взаємозалежність між галузями спеціалізації, доповнюючими і обслуговуючими.
16. Основні ієрархічні рівні (ступені) в суспільно-географічному комплексі країни (району):
17. Методи дослідження СГК: системний, структурного аналізу, енерго-виробничих циклів, районування.
18. Методи дослідження СГК: порівняльний, балансовий, моделювання, картографічний.
19. Поняття про умови і фактори комплексоутворення.
20. Зміна умов в залежності від простору і часу.
21. Ускладнення розвитку комплексоутворення в період посилення інтеграційних процесів в господарстві України та особливостей ринкової кон'юнктури в державі і за її межами.
22. Функціонування господарських комплексів макрорайонів України в процесі трансформації економіки і формування нової регіональної політики.
23. Історія заселення території Волинської області.
24. Демографічна ситуація у Волинській області.
25. Статеві-вікова структура населення Волинської області.
26. Національний склад населення Волинської області.
27. Міське і сільське населення Волинської області.
28. Розселення міського населення у Волинській області.
29. Сільське розселення у Волинській області.
30. Трудові ресурси Волинської області.
31. Освітній рівень населення у Волинській області.
32. Міграції населення Волинської області.
33. Етнографічні особливості Волинської області.
34. Релігійно-конфесійна характеристика Волинської області.
35. Загальна характеристика промисловості Волинської області.
36. Паливно-енергетичний комплекс Волинського СГК.
37. Машинобудівний комплекс Волинського СГК.
38. Будівельно-індустріальний комплекс Волинського СГК.
39. Лісопромисловий комплекс Волинського СГК.
40. Легка промисловість Волинського СГК.
41. Хімічна промисловість Волинського СГК.
42. Територіальна структура промислового комплексу Волинського СГК.
43. Загальна характеристика АПК Волинського СГК.
44. Зернопродуктовий комплекс Волинського СГК.
45. Бурякоцукровий комплекс Волинського СГК.
46. Льонопромисловий комплекс Волинського СГК.
47. Плодоовочеконсервний комплекс Волинського СГК.
48. Картоплепромисловий комплекс Волинського СГК.
49. Тваринницько-промислові комплекси Волинського СГК.

50. Розвиток фермерства у Волинському СГК.
51. Сфера обслуговування АПК Волинського СГК.
52. Функціонально-територіальна структура АПК Волинського СГК.
53. Перспективи розвитку АПК Волинського СГК.
54. Загальна характеристика сфери послуг Волинського СГК.
55. Матеріально-побутовий комплекс Волинського СГК.
56. Культурно-освітній комплекс Волинського СГК.
57. Лікувально-оздоровчий комплекс Волинського СГК.
58. Туристично-рекреаційний комплекс Волинського СГК.
59. Територіальна організація сфери обслуговування населення Волинського СГК.
60. Транспортна система області Волинського СГК.
61. Залізничний транспорт Волинського СГК.
62. Автомобільний транспорт Волинського СГК.
63. Річковий транспорт Волинського СГК. Повітряний транспорт Волинського СГК. Трубопровідний транспорт Волинського СГК.
64. Міський пасажирський транспорт Волинського СГК.
65. Територіальна структура транспортної системи Волинського СГК. Зв'язок.
66. Товарна структура зовнішньої торгівлі Волинського області.
67. Транскордонне співробітництво Волинської області.
68. Зовнішньоекономічна політика України та її вплив на розвиток Волинського суспільно-географічного комплексу.
69. Історія адміністративно-територіального устрою Волинської області.
70. Економічні райони і міста Волинського СГК.
71. Південний (Лісостеповий) підрайон Волинського СГК.
72. Північний (Поліський) підрайон Волинського СГК.
73. Міста Волинського СГК – Луцьк, Нововолинськ, Володимир-Волинський.
74. Міста Волинського СГК – Ківерці, Рожище, Горохів, Берестечко, Устилуг, Іваничі, Локачі.
75. Міста Волинського СГК – Ковель, Камінь-Каширський, Любомль.

VI. ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Освітній компонент оцінюється за 100 бальною шкалою. Переведення балів внутрішньої 100 бальної шкали в національну шкалу здійснюється наступним чином:

Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
90–100	Зараховано
82–89	
75–81	
67–74	
60–66	
1–59	Не зараховано (необхідне перекладання)

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ТА ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

1. Географія Волинської області: навч. посіб./ Павловська Т.С. /за ред. проф Ковальчука. Луцьк: Вежа-Друк, 2019
2. Офіційний сайт Головного управління статистики у Волинській області.
URL: <http://www.lutsk.ukrstat.gov.ua>
3. Соціально-демографічне дослідження міст обласного підпорядкування Волинської області / Барський Ю., Пугач С., Погребський Т., Гнип А., Дзямко О., Кошулинська Т., Лотоцький Н, Мельничук М. / Соціально-демографічне дослідження міст обласного підпорядкування Волинської області : колективна монографія / за ред. Ю. Барського. Луцьк : ПП Іванюк В. П., 2020. 142 с.
4. Стратегія розвитку Волинської області на період до 2027 року

URL:https://voladm.gov.ua/adminassets/files/file/VnPolituka/СТРАТЕГІЯ_розвитку_Волинської_обласна_на_період_до_2027_року.pdf

5. Potapova A., Golub G., Pogrebskyi T. Divorce as an aspect of demographic behavior of the Volyn region population. *Journal of Geology, Geography and Geoecology*, 31(1), 2022. P. 133-141. <https://doi.org/https://doi.org/10.15421/112213>
6. Potapova A., Pohrebskyi T., Golub G., Golub V., Sosnytska Y. Economic potential of Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*. № 16/4 (48). Sosnowiec: Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2022. P. 29–36.
7. Golub G., Pohrebskyi T., Golub S., Potapova A. Socio-geographical characteristics of rural settlement of the Volyn Region. *Acta Geographica Silesiana*. № 18/1 (53). Sosnowiec: Wydział Nauk o Ziemi Uniwersytetu Śląskiego, 2024. P. 5–12.